

Rarekiek

De uitdrukking *Poppetje gezien, kastje dicht* wordt gebruikt als men iets maar éven wil laten zien. Ze werd gebruikt door de **kijkkastman** als hij, na een vertoning, zijn kijkkast dichtdeed.

Hij behoorde in de achttiende en negentiende eeuw tot de rondtrekkende straatartiesten en verdiende met een soort *peepshow* zijn brood. Een *rarekiek* was een draagbare kist met een of meer (kleine) kijkgaten. Deze waren vaak van een vergrootglas voorzien. Door de lens leek het tafereel (*diorama*) groter en verder weg, wat de dieptewerking nog meer versterkte.

Het tableau stelde bijvoorbeeld een landschap voor, een bos, een stads- of dorpsgezicht, een huiskamer, een kerker, een kasteel of een paleiszaal.

Kijkdoos

Tegen betaling kon je een blik in de *kijkdoos* werpen. Je zag dan historische voorstellingen – zoals veldslagen – van dikwijls platte figuurtjes tussen de achter elkaar geplaatste coulissen. Ook werden bijzondere effecten getoond: brand, vuurwerk, een spuitende fontein of een stralende sterrenhemel. Je kunt de rarekiek beschouwen als een voorloper van de *computer*, de *mobiele telefoon* en de **iPad**.